LUMINA TREBUIE SĂ VINĂ DINSPRE RĂSĂRIT

de Liviu Radu

Înălţimea sa Winston Leonard Spencer-Churchill, al nouălea duce de Marlbourogh, prim-ministru al Regatului Unit al Marii Britanii, stătea în biroul său şi privea pe fereastră portul din New York, unde se pregătea să plece unul dintre nenumăratele convoaie care aprovizionau Anglia.

Fusese o hotărâre grea să părăsească insula – dar atât guvernul, cât şi opinia publică solicitaseră ca regele şi conducătorii statului să fie puşi la adăpost, având în vedere iminenta invazie germană. Nu regreta că luase acea hotărâre – putea să gestioneze mai bine imensele resurse ale imperiului. Îşi liniştise conştiinţa insistând să fie evacuată toată populaţia necombatantă. Iar acum convoaiele cărau în Anglia arme, muniţii şi soldaţi şi se întorceau transportând copii, femei şi bătrâni – care erau răspândiţi apoi pe întregul continent nord-american. Existau tabere de refugiaţi atât în dominionul american, cât şi în teritoriul Louisianei. De Gaulle fusese încântat să ofere găzduire britanicilor, ca parte a ajutorului de război.

Da, baronul de Gaulle era un tip arogant şi enervant, dar se străduia să lupte din greu împotriva Germaniei. Făcea acest lucru ajutând Anglia cu soldaţi şi produse – şi, mai ales, punând la dispoziţia imperiului britanic baze militare şi puncte de aprovizionare în toate teritoriile franceze care recunoscuseră republica. Din nefericire, deşi simpatia sa se îndrepta mai degrabă spre mareşalii şi politicienii imperiului – cu mulţi dintre aceştia fiind înrudit – ducele se vedea silit să recunoască faptul că dinastia Dumouriez era sortită pieirii – dacă Germania avea să piardă războiul, aşa cum dorea el şi orice supus englez de pe globul pământesc. Şi trebuia să recunoască faptul că, în cazul în care baronul de Gaulle n-ar fi proclamat republica şi n-ar fi refuzat capitularea acceptată de împăratul său, atunci teritoriul acela imens, ce se întindea din nord, de la Quebec şi Le Detroit

până la Nouvelle Orleans, ar fi picat în mâinile naziştilor. Iar perla imperiului francez ar fi fost o piesă esenţială în distrugerea Angliei… numai că generalul baron transformase acea bijuterie franceză într-o adevărată comoară a luptei antinaziste…

Auzi pe cineva dregându-şi discret glasul şi se întoarse.

Şeful său de cabinet, Anthony Eden, aştepta lângă birou. Uitase de el…

– Înălţimea voastră, a sosit lordul Rothschild…

– Da, da, ştiu că a solicitat o întrevedere… Bine, pofteşte-l să intre…

Baronul Rothschild era un bărbat înalt, slab, de vreo cincizeci de ani. Ducele – scund, gras şi chel – îl cunoştea din tinereţe. Nu-l simpatiza în mod deosebit, dar ştia că reprezenta o comunitate puternică şi devotată imperiului britanic, aşa că se grăbi să-i iasă în întâmpinare. Îi strânse mâna, îl invită să ia loc, îi oferi un brandy şi un trabuc (de fapt, simţea nevoia să bea ceva, iar fumatul devenise de mult pentru el un lucru strict necesar – şi ar fi fost nepoliticos să bea şi să fumeze de unul singur). Baronul îi acceptă oferta – poate simţea şi el nevoia alcoolului, poate ştia deja (zvonurile circulă cu o viteză incredibilă) că înălţimea sa devenise dependent de alcool şi tutun – iar cei doi se tolăniră pe fotoliile comode, sorbiră din pahare, pufăiră un timp din havanele groase, apoi ducele decise să lase politeţurile de-o parte şi să treacă la subiect.

– Baroane, cred că n-ai venit doar de dragul havanei mele – deşi se ştie că am cele mai bune trabucuri din lume… Cu ce-ţi pot fi de folos?

– Înălţimea voastră, vă solicit atenţia în dubla mea calitate, de supus britanic şi de evreu. Este vorba de iminenta declaraţie de independenţă a statului Israel…

– Mda… ştim că germanii au deportat o mare parte din populaţia evreiască a Europei în Palestina… dar un stat evreiesc independent… mi se pare cam mult… cum se împacă asta cu antisemitismul nazist?

– Se împacă foarte bine. Naziştii afirmă că ei n-au suţinut niciodată că evrei trebuie omorâţi, ci doar eliminaţi din mijlocul rasei germanice. Iar dacă aceştia vor să trăiască în mijlocul pustietăţii, aşa cum trăiseră strămoşii lor, nu au de ce să-i împiedice. Deci, în primul rând, e o chestie de propagandă. În al doilea rând, e o chestie de eficienţă germană. De ce să aibă ei

grijă de milioane de prizonieri, când aceştia se vor gospodări singuri, înconjuraţi de duşmani, neavând decât un singur aliat: Reichul german? De aceea v-am deranjat, înălţimea voastră. Mi se pare foarte important ca Imperiul Britanic să fie printre primele state care vor recunoaşte statul Israel. Din câte ştim nou, actualul guvernator german va fi prezent la festivităţile de proclamare a independenţei şi va citi declaraţia Fuhrerului Wessel. La câteva zile după aceea, Israelul va fi recunoscut de ceilalţi aliaţi ai Germaniei. Probabil şi de guvenul imperial francez. Dacă Imperiul Britanic va transmite, prin intermediul unui stat neutru, că recunoaşte dreptul la existenţă al unui stat evreiesc – că recunoaşte pentru totdeauna dreptul la existenţă al acestui stat, indiferent de cine va câştiga războiul – atunci evreii nu vor putea fi manipulaţi de germani, vom putea împiedica transfomarea Israelului într-un aliat al Reichului…

– Ei, baroane, cum naiba să devină Israelul aliat al Germaniei? După toate atrocităţile despre care se vorbeşte… Sigur, o mare parte sunt rodul propagandei de război, e imposibil ca o naţiune civilizată ca nemţii să săvârşească asemenea mârşîvii, dar ceva trebuie să fi existat, pentru că niciodată nu iese fum fără foc…

– Înălţimea vostră, comunitatea noastră are informaţii demne de toată încrederea şi vă asigur că realitatea e mult mai crudă decât ceea ce a aflat opinia publică. Dacă îmi permiteţi să vă reţin un pic atenţia… se estima că înainte de război populaţia evreiască din Europa ajunsese la vreo zece milioane de oameni. Din care vreo patru milioane trăiau în Reich. Germanii i-au strâns pe toţi evreii din teritoriul ocupat de ei în lagăre de tranzit, i-au urcat în trenuri şi i-au transportat până la porturile Mării Negre, unde au fost îmbarcaţi pe vapoare care s-au îndreptat spre Palestina. Condiţiile de transport au fost înfiorătoare. Sursele mele estimează că aproximativ jumătate dintre cei urcaţi în trenuri n-au supravieţuit. La aceştia s-au adăugat cei care au pierit în timpul călătoriei pe mare… Rezultatul este că în Palestina a ajuns doar o treime din cei care au pornit la drum. Adică, după estimările noastre, până acum au pierit vreo cinci milioane de evrei… Şi calvarul nu s-a terminat… Se pare că intenţia nemărturisită a naziştilor a fost să scape şi de restul evreilor, să-i lase pe supravieţuitori în voia sorţii, într-o ţară lipsită de resurse. Majoritatea celor ajunşi în ţara Sfântă

erau orăşeni, nu se pricepeau la agricultură, proveneau din ţări cu climă temperată… adică nu erau pregătiţi să supravieţuiască într-un asemenea loc. Cu toate acestea, cu ajutorul micilor comunităţi care se stabiliseră aici mai demult, s-au descurcat, s-au organizat, au descoperit că trebuie să lupte şi că sunt decişi să lupte. Iar nemţii şi-au dat seama că, dacă n-au reuşit să scape de toţi evreii, îi pot folosi. Şi încearcă să-i folosească.

– Adică evreii, în ciuda a tot ce au suferit, ar fi gata să devină aliaţii naziştilor?

– Au de ales? Nu uitaţi, înălţimea voastră, că lumea civilizată a asistat nepăsătoare la toate persecuţiile la care au fost supuşi evreii de către nazişti. Iar evreii au fost obişnuiţi să se adapteze situaţiei – pentru că altfel n-ar fi supravieţuit două mii de ani. Puneţi-vă în locul lor. Naziştii le-au luat averile, i-au supus la chinuri groaznice – dar le-au dat în schimb o ţară, una numai a lor. În care să fie ei stăpânii, în care să nu-i mai persecute nimeni. Tot ce trebuie să facă e să lupte să o păstreze. Arabii încep să se mişte, să se organizeze… Germania vrea să aplice o tactică nouă, o nouă politică evreiască: va continua expulzarea evreilor din Europa – am fost informat ca a început strângerea evreilor din Scandinavia, că se fac presiuni asupra administraţiei franceze pentru a începe arestarea şi surghiunirea evreilor din Imperiul Francez… – dar, în acelaşi timp, va sprijini statul Israel, îi va furniza armament şi fonduri cu ajutorul cărora să poată face faţă ameninţării arabe…

– Chestia asta e tare mârşavă. Mahomedanii sunt aliaţii credincioşi ai britanicilor în tot imperiul – în India, în Africa… Dacă vom recunoaşte statul Israel, ne vom pomeni cu răscoale pretutindeni…

– De fapt, cred că aceasta este intenţia Germaniei: să pună Anglia într-o situaţie imposibilă. Să aibă de ales între evrei şi mahomedani. Indiferent ce va alege, Anglia va pierde sprijinul unei comunităţi puternice din cadrul imperiului.

– Baroane, nu pot să cred că evreii din Palestina vor deveni aliaţii Germaniei, chiar dacă Reichul sprijină înfăptuirea unui vis străvechi al întregii evreimi: întoarcerea în patria străbună. După tot ce-au suferit din partea naziştilor…

– Înălţimea voastră, totul este să ştii să-ţi prezinţi marfa… iar naziştii se pricep la chestia asta, chiar mai bine decât un neam străvechi de negustori, cum sunt evreii… Am să vă

povestesc acum o legendă, un zvon, o bârfă... cum vreţi să-i spuneţi... care circulă prin Ierusalim... şi care mi-a fost transmisă de unul dintre informatorii noştri, cu asigurarea că o mare parte dintre viitorii cetăţeni ai Israelului cred în adevărul ei. Se ştie cu certitudine că tatăl lui Adolf Hitler este copil nelegitim. O oarecare domnişoară Schicklgruber, de profesie servitoare, a rămas însărcinată pe când lucra la o familie de evrei şi a fost concediată. Băiatul pe care l-a născut nefericita aceea a fost adoptat de un unchi al său, numit Hitler, şi a ajuns funcţionar la vamă. Iar fiul său, Adolf, pictor ratat, a întemeiat partidul nazist, care şi-a propus de la bun început eliminarea evreilor din Germania. Acestea sunt lucruri ştiute şi răsştiute. Dar ceea ce nu se ştie este faptul că tatăl acelui copil nelegitim era chiar fiul stăpânului servitoarei. Adică Alois Hitler avea sînge evreiesc. În familia Hitler, acest lucru era cunoscut şi Adolf ştia foarte bine care îi este originea. Nu a fost antisemit de la început. Dimpotrivă, a avut întotdeauna prieteni evrei. Iar când a locuit în Moskau, încercând să fie primit la Academia de arte frumoase, frecventa numai cercuri evreieşti. După care, subit, a devenit un antisemit notoriu... Mulţi au încercat să descopere explicaţia acestei transformări uimitoare. S-au găsit tot felul de explicaţii, care de care mai puţin credibilă: că logodnica sa evreică l-ar fi părăsit, că ar fi fost îmbolnăvit de sifilis de către o prostituată evreică... Prea puţini ştiau adevărul şi abia acum a venit momentul ca acest adevăr să fie scos la iveală. Adolf Hitler era ein Kryptojude, un evreu ce-şi ascundea originea, dându-se drept german. Dar, de fapt, era un credincios adevărat şi un adept convins al sionismului. Nu uitaţi că sionismul a luat naştere la sfârşitul secolului al XIX-lea la Moskau, unde a trăit şi a militat Theodor Hertzl. Adolf Hitler a făcut parte din acel nucleu dur al sionismului, care considera că poporul ales trebuie să se mute în totalitate în patria sa, părăsind ţarile în care nu fusese niciodată la el acasă. Dar sioniştii extremişti sufereau văzând că poporul Domnului îşi pierduse ardoarea de altă dată şi prefera să locuiască printre păgâni. Prea puţini dintre evrei erau dispuşi să părăsească o situaţie materială bună şi un trai sigur printre goy, ca să se aventureze printre nisipuri. Atunci a apărut o anumită şcoală, iar Adolf Hitler a devenit adeptul ei. Această şcoală susţinea că singura modalitate de a-i face pe evrei să respecte cuvântul Domnului este ca asupra lor să se

abată o asemenea urgie, încât să fie bucuroşi să fugă din Europa, să fie fericiţi să-şi găsească un refugiu în ţara pierdută cu două mii de ani în urmă. Legenda spune că membrii acelui grup au tras la sorţi, iar Adolf Hitler a cîştigat. Lui îi revenea măreaţa misiune de a fi Biciul lui Dumnezeu, noul Atilla, care să-i izgonească din Europa pe evreii cei delăsători... Şi şi-a îndeplinit în mod exemplar sarcina...

– Asta-i o aberaţie, exclamă ducele de Marlborough. Ce tâmpenie! Cum poate să creadă cineva aşa ceva? Cine poate să creadă aşa ceva?

– Nişte oameni disperaţi, înălţimea voastră, îi răspunse sec baronul de Rothschild. Nişte oameni care au pierdut totul şi-şi crează o iluzie, o amăgire, care să le dea un scop în viaţă. Care să-i convingă că, de fapt, ceea ce li s-a întâmplat nu-i cea mai teribilă grozăvie, ci un lucru foarte bun. Pentru că, altfel, de ce ar mai trăi?

Primul ministru britanic dădu încet din cap. Lumea în care trăim e amăgire, autoamăgire şi durere, îşi spuse el. Lacrimi, sudoare şi sânge, asta-i tot ce ne oferă, iar noi primim darul ei în extaz, de parcă ar fi elixirul zeilor...

– Ai dreptate, baroane. Totuşi, e greu de acceptat...

– Am păstrat pentru sfârşit lucrul cel mai greu de acceptat, înălţimea voastră. Se zvoneşte – da, astăzi am venit să vă aduc la cunoştinţă numai zvonuri – că în Ierusalim se stâng voluntari pentru înfiinţarea unei divizii – Leii lui David. O divizie SS.

Ducele se ridică în picioare. Îşi turnă o duşcă zdravănă şi duse paharul la gură, cu mâna care-i tremura zdravăn.

Apoi îşi reveni, cât de cât, şi-i făcu semn lui Rothschild:

– Scuză-mă, baroane. Te rog să te serveşti singur.

Baronul arăta ca şi cum ar fi fost gata să se servească şi fără să fie invitat. După ce băutura îşi făcu efectul, ducele întrebă:

– Chestia asta... cu divizia SS... e ceva serios? Crezi că nemţii or să accepte aşa ceva?

– Deocamdată, o mare parte dintre nazişti şi o mare parte dintre evrei sunt scandalizaţi de o asemenea idee. Deocamdată. Dar dacă arabii or să atace... iar germanii or să fie singurii aliaţi... nu m-ar mira să asistăm la o frăţie de arme germano-evreiască. Înălţimea voastră, nu putem permite o

asemenea monstruozitate!

– Ai dreptate, baroane. Îţi garantez că Marea Britanie va recunoaşte statul Israel chiar din prima clipă a existenţei sale. Şi va găsi şi alte căi de a-i asigura existenţa, în ciuda vicisitudinilor sorţii…

După câteva minute, în care s-au schimbat obişnuitele politeţuri, baronul plecă, iar ducele rămase o clipă singur, încercând să-şi facă ordine în gânduri. Trebuia să găsească o cale prin care să împace făgăduiala făcută baronului Rothschild cu ceea ce avea să discute în continuare…

Şeful de cabinet intră şi-i spuse ducelui:

– A venit următorul… Am avut grijă să nu fie văzut de baron…

– Foarte bine. Condu-l înăutru.

În birou intră un bărbat înalt, zvelt, cu părul încă blond, în ciuda faptului că începuse să încărunţească. Avea ochii de-un albastru minunat, iar ducele îşi spuse că ochii aceia reprezentaseră un mare atu în viaţa lui T. E. Lawrence, colonelul Lawrence, Lawrence al Arabiei, istoric, scriitor, om politic, aventurier, spion… şi exemplul tipic al celui menit să cadă de foarte de sus… Cicatricele aproape şterse de pe figura sa îi amintiră primului ministru că bărbatul din faţa sa suferise un accident groaznic, care-l ţinuse ani de zile prin spitale şi sanatorii. Se zvonea că acel accident bizar de motocicletă fusese, de fapt, o încercare de sinucidere. O încercare ratată, ratată ca tot ce încercase să săvârşească omul acela extraordinar…

Ducele de Marlborough îl întâmpină, îi strânse mâna, îl pofti să ia loc şi se cufundă în lacurile albastre ale ochilor lui Lawrence. Îl năpădi imensa tristeţe pe care o degaja privirea colonelului, împreună cu un fatalism înfiorător. Şi-şi spuse că putea să fie sincer şi deschis, pentru că bărbatul din faţa sa era dispus să îndeplinească orice misiune, cât mai sinucigaşă cu putinţă, pentru că, în ciuda convingerii sale evidente că avea să dea greş oricum, onoarea şi simţul datoriei îl împiedicau să refuze sarcina ce avea să-i fie încredinţată. Iar ducele îşi spuse că strămoşul său fusese modelat, probabil, din acelaşi aluat, care îl făcuse să lupte, chiar şi atunci când avea sorţi minimi de izbândă. Şi-şi făgădui să rămână la fel de tenace şi de încăpăţânat ca şi până atunci, pentru că aceasta era moştenirea

lăsată de acel Churchill din care se trăgea…

– Domnule colonel, vremurile pe care le trăim mă silesc să apelez la oricine poate fi de folos imperiului. Un erou ca dumneavoastră ar fi meritat să fie lăsat să se odihnească… dar n-avem vreme de odihnă.

– Înţeleg, înălţimea voastră. Am auzit şi eu zvonurile că mareşalul Rommel s-a îmbarcat la Odessa, îndreptându-se spre dominionul Palestinei – mă rog, fostul dominion turco-englez, în prezent reocupat de turci şi pus la dispoziţia Germaniei. Se pare că de acolo va încerca să atace Canalul de Suez…

– Domnule colonel, canalul e bine apărat, iar spre Egipt se îndreaptă multe dintre forţele noastre din Africa. Nu ne e frică de Rommel, nici de tancurile sale. Pericolul care ne ameninţă e în altă parte.

– Bănuiesc că vă referiţi la Iran.

– Aşa e. Iranul a fost, până la război, un stat neutru, în care interesele Germaniei erau egale cu ale noastre. Dar noua dinastie Pahlavi e făţiş pro-germană… şi zvonurile – iarăşi zvonurile – vorbesc de un tratat secret germano-iranian. Fuhrerul a ţinut de curând o cuvântare în faţa absolvenţilor Academiei Militare a SS-ului. Pe lângă obişnuitele lozinci, a rostit şi câteva fraze destul de ciudate – a pomenit de datoria Reichului de a sprijini “arienii aflaţi în afara Europei, cei care şi-au păstrat puritatea rasială în ciuda vicisitudinilor sorţii”. A făcut apoi câteva referiri directe, iar printre popoarele care trebuia să fie ajutate erau şi iranienii. Sursele noastre ne anunţă că Iranul a început să concentreze trupe la graniţa cu India.

– Nu cred că iranienii au vreo şansă să invadeze India. Liniile noastre de fortificaţii, concentrările de trupe din zonă…

– Exact. Nu cred că şahul îşi permite un război de durată şi de uzură. Aceleaşi surse ne-au informat că iranienii vor încerca – beneficiind de un puternic sprijin german – să ocolească fortificaţiile de graniţă ale Indiei, invadând Afganistanul şi năvălind în India pe acolo.

– Mda… nu-i un plan rău, mormăi colonelul. Cu o singură condiţie. Să reuşească să ocupe Afganistanul.

– Cred că vor reuşi, spuse sec ducele. Simultan cu atacul iranian va avea loc şi un atac din nord, al trupelor germane din Asia Centrală. Dacă ocuparea Afganistanului reuşeşte, atunci India va trebui să lupte din greu. Iar oamenii – şi materialele – cu

care această colonie a imperiului sprijinea efortul britanic de război vor trebui folosiţi pentru propria sa apărare. Asta dacă nu cumva va fi nevoie de ajutor suplimentar din partea noastră…

– Din câte îmi aduc eu aminte, n-a reuşit nimeni să ocupe Afganistanul, spuse Lawrence. Multe armate şi-au găsit sfârşitul acolo, angrenate într-un război de uzură în munţi…

– Asta sper şi eu. Adică sper ca trupele germane şi iraniene să fie angrenate în lupte fără sfârşit cu trupele neregulate afgane, să se împotmolească acolo şi să nu ajungă niciodată să reprezinte un pericol serios pentru India britanică.

– Mi se pare un plan foarte bun, zise oarecum nedumerit Lawrence. Nu-mi dau însă seama cu ce vă pot fi de folos… eu sunt specialist în lumea arabă…

– Păi asta-i poanta. Vrem să trezim lumea arabă… vrem să pătrunzi în lumea wahhabită… să-i faci pe saudiţi să devină şi mai ambiţioşi. Acum au bani, au prestigiu… vrem să le bagi în cap că ar putea să devină arbitrii lumii arabe, ai lumii musulmane… că ar putea să sprijine cu oameni, materiale şi bani orice ţară musulmană aflată la ananghie… Domnule colonel, imaginează-ţi mii, zeci de mii de voluntari arabi care să-i sprijine pe afgani… care să declanşeze atacuri surprinzătoare la toate graniţele iranienilor… care să creeze confuzie şi nelinişte…

– Interesant şi fezabil. Numai că asemenea lucruri scapă uşor de sub control. Nu uitaţi că imperiul e stăpânul a milioane de musulmani. Dacă, într-o zi, wahhabiţii vor decide că şi aceştia trebuie sprijiniţi şi ajutaţi?

– E foarte posibil, domnule colonel, zâmbi ducele. Dar acela va fi un alt război. Într-o altă vreme. Noi trebuie să câştigăm războiul acesta acum. Nu trebuie să ne preocupe ce va fi peste ani şi ani de zile… Te rog să te gândeşti la ideea mea. Nu ţin neapărat la ea. Dar te rog să analizezi problema şi să cauţi o soluţie. Oricare. Oricât de bizară. Te asigur că te voi susţine.

Lawrence se ridică. Ochii săi albaştri luceau misterios, răspândind parcă, de data asta, un soi de fatalism optimist, îşi zise ducele de Marlborough, fiind însă conştient că aşa ceva nu putea exista, dar fiind la fel de conştient că termenul acela aiurea era termenul cel mai apropiat de adevăr pe care şi-l putea imagina.

– Înălţimea voastră, fiţi sigur că voi găsi o soluţie, zise el. Când o s-o găsesc – iar asta se va întâmpla foarte repede – o să iau legătura cu sir Anthony. Şi după ce o să-mi aprobaţi ideile, le voi pune în aplicare prin intermediul cui veţi crede dumneavoastră.

Ducele îi strânse mâna cu căldură, iar după plecarea colonelului se duse şi-şi tună brandy în pahar. Trase o duşcă zdravănă, în grabă, apoi aprinse trabucul. Tocmai la timp, pentru că tânărul Eden apăru în prag.

– Înălţimea voastră, a sosit sir Stewart.

Sir Stewart Menzies, şeful serviciului secret britanic, cunoscut sub sigla M16, părea preocupat. Era, fără îndoială, extrem de obosit, iar ochii săi aveau ceva bătrânesc. Poate, îşi spuse ducele, poate nu era aşa, dar după ce văzuse albastrul ceresc al ochilor lui Lawrence, orice alţi ochi nu puteau să pară decât bătrâni…

[Originally published in „www.srsff.ro/14 iunie 2009]